

2013-11-28
PROTOKOLL

FSTdel 13/136

LINKÖPINGS UNIVERSITET
Fakultetsstyrelsen för tekniska fakulteten
Dekanus

Närvarande: Ulf Nilsson dekanus
 Anna Bergek föredragande
 Maria Boberg sekr

1 Handlingsplan för internationalisering för LiTH 2014-2016
Föredragande: Anna Bergek

Dnr LiU-2013-01801

Beslutas att fastställa Handlingsplan för internationalisering för
Tekniska högskolan vid Linköpings universitet 2014-2016

Vid protokollet

Justeras

Maria Boberg

Ulf Nilsson

2013-11-28
BESLUT
FST del 13-136
Dnr LiU-2013-01801
1(9)

Handlingsplan för internationalisering för Tekniska högskolan vid Linköpings universitet 2014-2016

Bakgrund

Enligt Linköpings universitets övergripande strategi strävar Linköpings universitet efter att vara ett universitet med internationell lyskraft. Vi ska skapa och sprida forskningsresultat med internationell genomslagskraft, våra studenter och forskare ska vara attraktiva på en globaliserad marknad och vi ska bidra med kunskap och kompetens till ett hållbart samhälle.

Enligt den internationaliseringsplan för perioden 2013-2020 som antogs av universitetsstyrelsen i april 2013 innebär detta – ur ett internationaliseringsperspektiv – att LiU måste förmå attrahera studenter och forskare internationellt, ha väl utvecklade internationella samarbeten och skapa goda möjligheter för svenska studenter och anställda att tillägna sig internationella perspektiv och erfarenheter. Detta förutsätter styrka inom våra kärnområden: högkvalitativa utbildningar, bra forskning som är relevant för såväl forskarsamhället som för näringslivet samt starka relationer till olika aktörer utanför universitetet.

Som ett komplement till den universitetsgemensamma internationaliseringsplanen uppdrog rektor i ett särskilt beslut i maj 2013 fakulteterna att med utgångspunkt i den övergripande strategin ta fram egna handlingsplaner för internationalisering för perioden 2014-2016. Detta dokument utgör den tekniska fakultetens handlingsplan, som utgår från de fokusområden som identifieras i LiU:s internationaliseringsplan.

Syftet med internationaliseringsarbetet vid tekniska högskolan

I såväl LiU:s övergripande internationaliseringsplan (härefter: "internationaliseringsplanen") som detta dokument tas ett brett perspektiv på internationalisering. Framförallt omfattas in- och utgående student- och lärarmobilitet samt internationella forsknings- och samverkansprojekt, men även andra internationella dimensioner i utbildning och forskning på hemmaplan (t ex utbildning på andra språk eller med inslag om olika kulturer).

Det huvudsakliga syftet med internationaliseringsarbetet är att stärka kärnverksamheten. Inom *utbildningen* kan en ökad grad av rätt utformad internationalisering bidra till att skapa förutsättningar för studenterna vid tekniska högskolan att utveckla de kunskaper och färdigheter de behöver för att nå examensmålen och bli framgångsrika i arbetslivet. I och med den ökade internationaliseringen i näringslivet behöver studenterna språkkunskaper och kunskaper om olika kulturers förhållnings- och arbetssätt. In- och utresande studenter och lärare kan bidra till detta,

dels genom att utveckla sina egna kompetenser inom området, dels genom att delge övriga studenter och lärare sina erfarenheter och perspektiv. Kursutbud på engelska och kurser där internationaliseringsaspekter integreras i undervisningen bidrar till internationalisering på hemmaplan.

Inom *forskningen* är internationalisering i dag en nödvändighet inom de flesta av fakultetens ämnesområden. Internationalisering i form av till exempel internationell rekrytering, internationell publicering och deltagande i internationella konferenser är därmed i hög grad redan en integrerad del av verksamheten. Internationaliseringsarbetet vid tekniska högskolan syftar här därför främst till att uppmuntra redan pågående aktiviteter, men även till att skapa förutsättningar för fördjupade internationella kontakter, t ex internationella forskningsprojekt, inom relevanta områden.

Inom *samverkansuppgiften* finns många outnyttjade möjligheter med avseende på internationalisering. Industriella samverkanspartners ser i allt högre grad olika slags utbildningsinsatser som en strategisk möjlighet att stärka sina positioner i länder i till exempel Asien, Sydamerika och Afrika. Samverkan kan här bland annat leda till ökad internationell rekrytering av studenter från tredje land.

En ökad grad av internationalisering inom kärnverksamheterna bidrar även till att synliggöra tekniska högskolan i internationella sammanhang. Genom att delta i internationella forsknings- och samverkansprojekt samt utbyten inom grund- och forskarutbildning kan vi få internationell uppmärksamhet för våra pedagogiska modeller och forskningsresultat, vilket i slutändan bidrar till att skapa internationell lyskraft för Linköpings universitet som helhet.

Nulägesanalys och handlingsplan med avseende på LiU:s fokusområden

Fokusområde 1: Utvecklad samverkan med flera utomeuropeiska partners

I internationaliseringsplanen framhävs vikten av en utvecklad samverkan med fler partners i de viktiga tillväxtregionerna, framförallt genom kärnverksamheternas internationella aktiviteter men även på universitetsnivån.

Tekniska högskolan har i dag ett stort antal utbytesavtal med koppling till grundutbildningen. Enbart inom Europa/EES finns i dagsläget nästan 400 avtal. Under perioden 2010/11-2013/14 hade 17 procent av dem både inkommande och utgående aktivitet, 18 procent endast utgående aktivitet, 25 procent endast inkommande aktivitet och 40 procent ingen studentaktivitet alls.¹ De största länderna var Tyskland, Frankrike och Spanien, som tillsammans stod för ca 60 procent av de drygt 1700 tillgängliga platserna och 70 procent av det totala antalet in- och utresande studenter. Utanför Europa är Singapore, Kina, Kanada, Japan och Taiwan de största mottagande länderna med drygt 75 procent av det totala antalet in- och utresande studenter de senaste två åren.

En första slutsats som kan dras av denna sammanställning är att Europa fortsatt är en viktig region för vår utbytesverksamhet. Samtidigt är samverkan inom ramen för befintliga Erasmusavtal m fl i många fall sporadisk eller enkelriktad, vilket tyder på att det är svårt att finna den nödvändiga balansen mellan bredd och djup. Ett brett utbud är intressant för att kunna säkerställa goda möjligheter till utlandsstudier inom olika ämnesområden och i olika länder. För att få en hög kvalitet på utbytesverksamheten krävs dock en tydlig koppling mellan de egna utbildnings-

¹ Observera att avtalet kan vara nytt eller endast gälla lärarutbyte.

programmen och de mottagande lärosätenas utbildningsutbud, vilket är svårt att säkerställa utan en närmare samverkan. En viss grad av prioritering inom ramen för befintliga avtal är därmed önskvärd och bör ske med hänsyn tagen till hela avtalsportföljen snarare än genom granskning av enskilda avtal. Nästa steg är att identifiera ett mindre antal, strategiskt viktiga partneruniversitet med vilka ett ytterligare fördjupat samarbete skulle kunna inledas.

En andra slutsats är att det råder relativ brist på utbytesplatser utanför Europa, såväl i engelsktalande länder som USA och Australien som i snabbväxande ekonomier i Asien och Afrika. Efterfrågan på sådana platser från våra studenter är mycket hög. Samtidigt har vi haft svårt att attrahera studenter från dessa länder, särskilt efter införandet av studieavgifter för utomeuropeiska studenter. Regioner som har identifierats som särskilt intressanta är i ett kortare perspektiv Nordamerika (framförallt USA och Kanada), Australien och Sydostasien (t ex Kina, Taiwan och Korea). På lite längre sikt kan även Sydamerika (t ex Brasilien) och Afrika (t ex Kenya och Sydafrika) vara av intresse. För att säkerställa ett ömsesidigt intresse är det önskvärt att identifiera lärosäten av liknande storlek och karaktär som tekniska högskolan och även att i diskussionerna med dem särskilt lyfta fram våra unika utbildningar och starka forskningsområden.

Det finns i dag ingen sammanställning av vilka avtal och etablerade samarbeten som finns inom forskarutbildning, forskning, och industrisamverkan. Det är dock viktigt att valet av fokusländer utanför Europa samt identifieringen av de strategiskt viktiga partneruniversiteten inte tar sin utgångspunkt enbart i grundutbildningen utan även väger in forskningens behov och de intressen som finns bland viktiga industriella partners.

Sammanfattande plan för fokusområdet

Inom ramen för fokusområdet Utvecklad samverkan med flera utomeuropeiska partners avser tekniska högskolan att under perioden 2014-2016:

- prioritera inom ramen för befintliga europeiska avtal för att kunna stärka relationerna till ett något mindre antal särskilt viktiga partneruniversitet
- upparbeta de avtal som finns med lärosäten USA, Australien och Kanada (och ev. initiera nya avtal), med primärt syfte att öka antalet platser i dessa länder för utresande studenter
- initiera diskussioner med nya och befintliga partners i Sydostasien om ett (utvecklat) samarbete inom grundutbildning, forskarutbildning, forskning och industrisamverkan

Fokusområde 2: Ökad andel internationellt sampublicerade artiklar

Internationaliseringsplanen lyfter fram internationell sampublicering av vetenskapliga artiklar som ett tydligt och konkret uttryck för internationell forskningssamverkan.

Av de artiklar i Web of Science som publicerades år 2012 med en forskare vid tekniska högskolan bland författarna var 51 procent samförfattade med internationella författare (ofraktioniserade publikationer), vilket är högre än för LiU som helhet (48 % år 2012), men lägre än för de största tekniska högskolorna i landet.ⁱⁱ

Om man istället utgår från fraktioniserade publikationer var sampubliceringsan-

ⁱⁱ Enligt uppgifter från respektive lärosäte var andelen internationellt sampublicerade artiklar 57,3 procent vid KTH och 52,3 procent vid Chalmers (ofraktioniserade publikationer).

delen 36 procent år 2012 (jfr LiU: 30%). Skillnaderna är dock stora mellan olika ämnesområden inom fakulteten.

Eftersom internationell sampublicering snarast är att betrakta som en indikator på väl fungerande internationella forskningssamarbeten har fakulteten inte för avsikt att vidta några särskilda åtgärder för att öka dess värde, men indikatorn kommer att följas upp årligen i samband med arbetet med årsredovisningen.

Sammanfattande plan för fokusområdet

Inom ramen för fokusområdet *Ökad andel internationellt sampublicerade artiklar* avser tekniska högskolan att under perioden 2014-2016:

- årligen följa upp indikatorn andel internationellt sampublicerade artiklar

Fokusområde 3: Ökad andel internationella medarbetare

I internationaliseringsplanen betonas vikten av att ha en hög andel internationella medarbetare. Andelen internationella medarbetare kan mätas på olika sätt, t ex som andelen utlandsfödda medarbetare eller som andelen nyrekryteringar med utländsk behörighetsgivande examen.

Vid den tekniska högskolan var andelen utlandsfödda medarbetare drygt 29 procent i oktober 2012 (jfr LiU: 20%), och över 40 procent i personalkategorierna postdoktorer (58 %), forskarassistenter (42%) och doktorander inkl. forskningsassistenter (40 %). Uppgift om andelen nyrekryteringar med utländsk behörighetsgivande examen saknas.

Tekniska högskolan har alltså en något högre andel internationella medarbetare än Linköpings universitet som helhet. Mer kan dock göras, även om behovet av undervisningskapacitet på svenska sätter vissa ramvillkor. Ett underliggande – men också vidare – problem är den höga graden av internrekrytering, vilket är det problem som fakulteten främst avser att fokusera på under de närmaste åren. Med en högre grad av externrekrytering kan man även förvänta sig en högre grad av internationell rekrytering, även om det inte är det primära syftet.

Sammanfattande plan för fokusområdet

Inom ramen för fokusområdet *Ökad andel internationella medarbetare* avser tekniska högskolan att under perioden 2014-2016:

- initiera ett arbete med att öka andelen externt rekryterade medarbetare

Fokusområde 4: Ökad lärarmobilitet

I internationaliseringsplanen framhålls att alla lärare och forskare vid LiU bör ha möjlighet till regelbundna internationella kontakter. Särskilt betonas vikten av att stimulera och undanröja hinder för internationella kontakter och utbyte inom undervisningen.

Under perioden 2011/12-2012/13 reste 23 personer utomlands till olika lärosäten inom ramen för Erasmusavtal. Av dessa reste sju stycken ut för att undervisa i ordinarie kurser och program vid något av LiU:s partneruniversitet. Övriga reste ut i andra syften: kompetensutveckling (8 st), planering av framtida utbyten och samarbeten (2 st) eller översyn av aktiviteter av existerande utbytesavtal (5 st). Ytterligare någon person reste ut med resebidrag från SAINT.

Enligt tekniska högskolans policy ska alla lärare både forska och undervisa. Det innebär att många lärare har möjlighet att få internationella kontakter via forsk-

ningskonferenser och andra forskningsaktiviteter. Merparten har dock inte undervisat utomlands och som framgår av siffrorna ovan är det väldigt få som årligen utnyttjar möjligheten att få bidrag inom t ex Erasmusprogrammet för att undervisa vid LiU:s partneruniversitet.

Tekniska högskolan ser positivt på lärarmobilitet som syftar till att utbyta undervisningserfarenheter och uppmuntrar därför institutionerna att möjliggöra för lärare att utnyttja de bidrag som finns inom Erasmusavtalen. För att öka lärarmobiliteten till lärosäten utanför EU/EES, särskilt sådan mobilitet som syftar till att knyta kontakter med potentiellt strategiska partners i t ex Asien, Sydamerika och Afrika, avser fakulteten att instifta ett särskilt resebidrag.

Sammanfattande plan för fokusområdet

Inom fokusområdet *Ökad lärarmobilitet* avser tekniska högskolan att under perioden 2014-2016:

- instifta ett resebidrag för lärarmobilitet utanför EU/EES

Fokusområde 5: Ge alla studenter en internationell dimension i utbildningen

Internationaliseringsplanen betonar vikten av att alla utbildningar ska innehålla en internationell dimension och att inte bara utbytesstudier utan även så kallad "internationalisering på hemmaplan" är en viktig del i att skapa en sådan dimension.

Ut- och inresande studenter inom grundutbildningen

År 2011/12 skickade tekniska högskolan ut 240 studenter inom ramen för EU-program samt andra program och avtal, vilket motsvarade knappt 4 procent av antalet helårsstudenter samma år och ca 40 procent av det totala antalet utresande studenter från LiU. Av de studenter som tog kandidat- eller civilingenjörsexamen år 2012 hade 14 respektive 25 procent studerat utomlands under minst en termin. Det bör noteras att antalet utresande studenter har minskat under de senaste åren, vilket förmodligen beror på införandet av obligatoriska kandidatarbeten på vårterminen i årskurs 3 då många tidigare valde att studera utomlands. En stor majoritet (ca 67%) av de utresande studenterna åker inom Europa/EES (jfr LiU: 68%).

Den externt riktade utbytesverksamheten är främst koncentrerad till ett relativt litet antal utbildningar. Under treårsperioden 2011/12-2013/14 reste studenter ut från 22 av tekniska högskolans program inom Erasmusavtalen, men av dem kom hela 75 procent från fem civilingenjörsprogram: Industriell ekonomi, Industriell ekonomi – internationell, Maskinteknik, Design och produktutveckling samt Teknisk fysik och elektroteknik – internationell. På dessa program finns numera en etablerad tradition att studera utomlands. Det är inte i första hand platsbrist som hindrar studenter från övriga program att resa ut, utan en kombination av olika faktorer, t ex att studenterna upplever att det är svårt att hitta motsvarande utbildning utomlands, hård konkurrens om platserna i vissa länder samt bristande språkkunskaper.

Samtidigt tog tekniska högskolan emot 651 studenter, vilket motsvarar drygt 50 procent av de inresande studenterna vid LiU. Totalt reste alltså mer än 2,5 gånger så många studenter in som ut. Detta innebär att tekniska högskolan är den fakultet vid LiU som har den största obalansen mellan in- och utresande. Det bör dock noteras att obalansen har minskat under de senaste åren; under hela perioden 2010/11-2013/14 reste mer än 3,5 gånger så många studenter in som ut inom Eras-

musavtalen.ⁱⁱⁱ Balansen mellan in- och utresande studenter är även bättre för länder utanför Europa/EES: läsåret 2011/12 var antalet ut- och inresande studenter 79 respektive 90 stycken och läsåret 2012/13 var motsvarande siffror 84 respektive 96.

Rekryteringen till tekniska högskolans internationella mastersprogram sjönk kraftigt efter införandet av studieavgifter, men har börjat återhämta sig något. Ht 2013 registrerades 170 studenter, vilket innebar en ökning med 80 procent från 2012. Av dessa var 34 studenter betalningsskyldiga (100% ökning från 2012).

Sammantaget visar dessa siffror att även om en ganska liten andel av studenterna vid tekniska högskolan studerar utomlands är denna andel inte mindre än vid motsvarande lärosäten i resten av Sverige. Det finns dock stora variationer mellan utbildningarna. Det stora antalet inresande studenter från olika länder innebär också att förutsättningarna för internationalisering på hemmaplan är goda.

Kurser, program på grundnivå och "sommarskolor" på engelska

Vid tekniska högskolan erbjuds numera ett stort antal *kurser på engelska* under såväl höst- som vårtermin. Det har skett en stor ökning i utbudet på engelska under de senaste åren och år 2013 ges 111 kurser (knappt 670 hp) på engelska under vårterminen och 156 kurser (drygt 950 hp) kurser under höstterminen. Ca 70 procent av dessa kurser är på avancerad nivå. Det går att läsa långt mer än 30 hp kurser på engelska på avancerad nivå inom många ämnesområden och det är även möjligt för studenterna att kombinera kurser från olika ämnesområden. Det kan dock vara svårt att få ihop 30 hp på engelska inom specifika inriktningar och på mindre program. I de flesta fall ingår kurserna som valbara eller obligatoriska i ett eller flera svenska program, vilket innebär att det sker samläsning mellan svenska och internationella studenter.

Kursutbudet på engelska är alltså mycket stort, vilket skapar goda förutsättningar för internationalisering på hemmaplan. Kursutbudet är dock något svåröverskådligt. En tydligare paketering av kurser skulle underlätta för såväl svenska som inresande studenter att hitta lämpliga kurser på engelska.

I dagsläget finns inget sammanhållet *program på engelska på grundnivå*, även om ett helt år av kurser på grundnivå (motsvarande årskurs 3) kan erbjudas inom något enstaka ämnesområde. Varje termin erbjuds dock ca 200 hp kurser på engelska på grundnivå inom olika ämnesområden. Med utgångspunkt i dessa kurser skulle det vara fullt möjligt att skapa fler program (med viss reservation för svårigheten att kunna erbjuda tillräckligt med grundläggande matematikkurser på engelska). Enligt de undersökningar som har gjorts finns det dock inte någon större efterfrågan från utländska och svenska studenter på hela program på engelska på grundnivå inom det tekniska området.

Istället efterfrågar särskilt studenter från USA och Australien *vinter- och sommarskolor*, d v s sammanhållna kurspaket på grundnivå som ges under kortare tidsperioder som är anpassade till andra länders terminssystem. De skulle kunna skapa förutsättningar för att förbättra balansen mellan in- och utresande och även öka möjligheten att skicka ut studenter till vissa engelskspråkiga länder. För tekniska högskolan är det framförallt kurser under vårvintern som är aktuella. I dagsläget finns inga sådana kurser, men att ta fram någon eller några sådana är en prioriterad fråga. Detta arbete kommer att bedrivas parallellt med det arbete som sker på

ⁱⁱⁱ På avtalsnivå finns heller inte samma obalans, utan det finns i stort sett lika många platser årligen för utresande som för inkommande studenter.

LiU-nivå med att utreda förutsättningarna för en fakultetsövergripande sommar-skola – något som tekniska högskolan också ser positivt på.

Avtal om double degree

Inom grundutbildningen har tekniska högskolan åtta double degree-avtal med sammanlagt sex lärosäten, framförallt i Europa. Även om sådana avtal kan ses som en fördjupad utbytesverksamhet vet vi för lite om vilka effekter de har på studenternas utbildningar och karriärer. Innan någon större ansträngning görs för att teckna fler avtal bör därför en utvärdering av de befintliga avtalen göras.

Sammanfattande plan för fokusområdet

Inom ramen för fokusområdet *Ge alla studenter en internationell dimension i utbildningen* avser tekniska högskolan att under perioden 2014-2016:

- ta fram tydligare paket av kurser på engelska inom olika ämnesområden för att underlätta för såväl inresande som svenska studenter
- ta fram minst en vinterskola med primärt syfte att attrahera studenter från bl a USA och Australien för att därigenom möjliggöra studentutbyten med dessa länder
- utvärdera befintliga double degree-avtal

Fokusområde 6: Utveckla formerna för rekrytering av studenter från tredje land

I internationaliseringsplanen framhålls att LiU behöver fortsätta arbetet med att utveckla produkter, marknadsföring och antagningsformer (t ex avtalsbaserad rekrytering av betalande studenter) för att förbättra sin konkurrenskraft med avseende på icke-europeiska studenter. Med undantag av produktutveckling anser tekniska högskolan att detta är ett arbete som främst bör ske på universitetsnivå eftersom det är önskvärt att det sker en samordning över fakultetsgränserna med avseende särskilt på principerna för avtalsbaserad rekrytering. Tekniska högskolan vill också betona vikten av en ändamålsenlig, fakultetsövergripande marknadsföring av Linköpings universitets internationella utbildningar, inte minst via LiU:s hemsida.

Tekniska högskolan har idag ett brett produktutbud som riktar sig mot internationella studenter. Under höstterminen 2013 skedde antagning till sammanlagt 16 internationella mastersprogram, varav ett gemensamt med hälsouniversitetet. Antagningen till de flesta av dessa program är dock liten och flera av programmen är i dagsläget av subkritisk storlek. Det finns därmed anledning att ytterligare se över programutbudet och vidareutveckla programmen för att göra dem mer attraktiva för internationella studenter.

Sammanfattande plan för fokusområdet

Inom ramen för fokusområdet *Utveckla formerna för rekrytering av studenter från tredje land* avser tekniska högskolan att under perioden 2014-2016:

- se över utbudet av internationella mastersprogram och vidareutveckla kvarvarande program.

Fokusområde 7: Fortsatt arbete med att göra "the LiU experience" till en attraktiv helhet för de internationella studenterna

Undersökningar bland våra internationella studenter visar att de efterfrågar en ökad interaktion med de svenska studenterna samt en starkare arbetsmarknads-

koppling i utbildningen. Frågor som karriärstöd och alumniverksamhet bedrivs med fördel på LiU-nivå, medan arbetslivkopplingen i utbildningen måste säkerställas på fakultets-/programnivån.

Vid tekniska högskolan finns, som tidigare nämnts, en hög grad av samläsning mellan internationella och svenska studenter. Många av utbildningarna – såväl svenska som internationella program – kännetecknas redan av en nära kontakt med arbetslivet, särskilt i form av samverkan med regionalt verksamma (industri)företag. Arbetet med att integrera företagsanknutna inslag (t ex gästföreläsningar, studiebesök och projektarbeten) pågår ständigt, vilket innebär att inga särskilda åtgärder behövs ur ett internationaliseringsperspektiv.

Studentkårernas och sektionernas betydelse för interaktionen mellan svenska och internationella studenter betonas särskilt i LiU:s internationaliseringsplan. Studentkåren Lintek och sektionerna vid tekniska högskolan gör redan ett mycket bra arbete för studenterna, men har själva uppmärksammat att det finns ett behov att se över hur arbetet bedrivs gentemot de internationella studenterna. Styrelsen för Lintek kommer att göra en utredning om detta under verksamhetsåret 2013/14. Tekniska högskolan uppmuntrar och stödjer detta arbete.

Sammanfattande plan för fokusområdet

Tekniska högskolan avser inte att vidta några särskilda nya åtgärder inom ramen för fokusområdet *Fortsatt arbete med att göra "the LiU experience" till en attraktiv helhet för de internationella studenterna* under perioden 2014-2016.

Fokusområde 8: Stärkt internationell dimension inom samverkansuppgiften

Internationaliseringsplanen lyfter fram att en aktiv samverkan med näringsliv och andra internationella organisationer kan skapa nya möjligheter för såväl studenter som forskare och att LiU särskilt ska dra nytta av de möjligheter som den regionala basen kan ge i detta sammanhang.

Tekniska högskolan har starka relationer till svensk exportindustri och har nyligen inlett diskussioner med några parter, däribland några regionalt verksamma företag, om ett vidgat samarbete som bland annat inkluderar utbildning och kompetensutveckling med fokus på Asien, Sydamerika och Afrika. En sådan samverkan förutsätter att någon form av avtalsbaserad internationell rekrytering kan komma till stånd, vilket behöver utredas ytterligare.

Sammanfattande plan för fokusområdet

Inom ramen för fokusområdet *Stärkt internationell dimension inom samverkansuppgiften* avser tekniska högskolan att under perioden 2014-2016:

- utreda förutsättningarna för avtalsbaserad, internationell utbildning i samverkan med ett eller flera industriföretag.

Sammanfattande handlingsplan

Fokusområde	Åtgärd	Ansvar
1. Utvecklad samverkan med flera utomeuropeiska partners	- prioritera inom ramen för befintliga europeiska avtal för att kunna stärka relationerna till ett något mindre antal särskilt viktiga partneruniversitet	LGU och berörda programnämnder
	- upparbeta de avtal som finns med lärosäten USA, Australien och Kanada (och ev. initiera nya avtal), med primärt syfte att öka antalet platser i dessa länder för utresande studenter	Koordinator internationalisering med stöd av berörda programnämnder
	- initiera diskussioner med nya och befintliga partners i Sydostasien om ett (utvecklat) samarbete	LGU och berörda programnämnder
2. Ökad andel internationellt sampublicerade artiklar	- årligen följa upp indikatorn andel internationellt sampublicerade artiklar	TFK
3. Ökad andel internationella medarbetare	- initiera ett arbete med att öka andelen externt rekryterade medarbetare	Dekanus
4. Ökad lärarmobilitet	- instifta ett resebidrag för lärarmobilitet utanför EU/EES	Dekanus
5. Ge alla studenter en internationell dimension i utbildningen	- ta fram tydligare paket av kurser på engelska inom olika ämnesområden för att underlätta för såväl inresande som svenska studenter	LGU och berörda programnämnder
	- ta fram minst en "vinterskola" med primärt syfte att attrahera studenter från bl a USA och Australien för att därigenom möjliggöra studentutbyten med dessa länder	LGU och berörda programnämnder
	- utvärdera befintliga double degree-avtal	Koordinator internationalisering i samråd med berörda programnämnder
6. Utveckla formerna för rekrytering av studenter från tredje land	- se över utbudet av internationella mastersprogram	Fakultetsstyrelsen
	- vidareutveckla kvarvarande program	Berörda programnämnder
7. Fortsatt arbete med ... "the LiU experience"	<i>Inga nya åtgärder planeras under perioden</i>	
8. Stärkt internationell dimension inom samverkansuppgiften	- utreda förutsättningarna för avtalsbaserad, internationell utbildning i samverkan med ett eller flera industriföretag	Dekanus